

PBD-16080001030400 Seat No. _____

B. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

November/December - 2018

**Cost Accounting-I
(New Course)**

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો લખવા ફરજિયાત છે.

(૨) દરેક પ્રશ્નના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં આપો.

(૩) પ્રશ્નની જમણી બાજુ તેના ગુણ દર્શાવેલ છે.

૧ પરિ કન્સ્ટ્રક્શન લિ.એ એક પુલ બાંધવાનો કરાર ૫૦,૦૦,૦૦૦ની કિંમતે ૨૦

સ્વીકાર્યો. કરાર આપનારે વખતો વખત પ્રમાણિત કરેલ કામના રૂ. ૭૫% લેખે રોકડ ચૂકવવાની હતી. અને બાકીની રકમ કરાર પૂરો થયે ચૂકવવાની છે.

તા. ૧ જાન્યુ. ૨૦૦૫ના રોજ કરારનું કામ શરૂ કરવામાં આવ્યું અને તા. ૩૧ ડિસે. ૨૦૦૫ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે કરાર અંગેની માહિતી નીચે આપવામાં આવી છે.

તા. ૩૧-૧૨-૦૫ના રોજ કરાર આપનાર પાસેથી મળેલ રોકડ

(પ્રમાણિત કામના ૭૫% લેખે) ૧૦,૧૨,૫૦૦

તા. ૩૧-૧૨-૦૫ના રોજ બિનપ્રમાણિત કામ ૯૧,૫૦૦

તા. ૩૧-૧૨-૦૫ના રોજ કરારની જગ્યા પર વધેલ માલસામાન ૨૭,૦૦૦

તા. ૩૧-૧૨-૦૫ના રોજ કરારની જગ્યા પર પ્લાન્ટ

(ઘસારા બાદ કિંમતે) ૭૬,૫૦૦

તા. ૩૧-૧૨-૦૫ના રોજ ચઢેલ પરંતુ નહિ ચૂકવેલ મજૂરી ૫,૨૦૦

૨૦૦૫ના વર્ષનો અનામત નફો ૭૫,૦૦૦

તા. ૩૧-૧૨-૦૫ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે નીચેની માહિતી પૂરી પાડવામાં આવે છે.

પૂરો પાડેલ માલસામાન	૫,૦૦,૦૦૦
બીજા કોન્ટ્રેક્ટ ઉપર મોકલેલ માલ	૯૬,૦૦૦
બીજા કોન્ટ્રેક્ટ ઉપરથી લાવવામાં આવેલ માલ	૨,૯૫,૦૦૦
કરારને ફાળે આવતા પરોક્ષ ખર્ચા	૧,૩૫,૦૦૦
સ્ટોરમાં પરત કરેલ માલસામાન	૯,૮૦૦
કરારની જગ્યા પરથી ચોરાઈ ગયેલ માલ (પ.કિં.)	૮,૨૦૦
માલસામાનનું વેચાણ (પડતર રૂ. ૨૦,૪૦૦)	૨૪,૦૦૦
ચૂકવેલ મજૂરી	૨,૫૧,૪૦૦
અન્ય ખર્ચા	૩૫,૪૦૦
તા. ૧-૯-૦૬ના રોજ જગ્યા પર મોકલેલ બીજા પ્લાન્ટ	૩૬,૦૦૦
તા. ૩૧-૧૨-૦૬ના રોજ પ્રમાણિત કામ	૩૨,૦૦,૦૦૦
તા. ૩૧-૧૨-૦૬ના રોજ બિનપ્રમાણિત કામ	૭૫,૦૦૦
તા. ૩૧-૧૨-૦૬ના રોજ વધેલ માલ સામાન	૭૧,૭૭૫
તા. ૩૧-૧૨-૦૬ના રોજ ચઢેલ પરંતુ નહિ ચૂકવેલ મજૂરી	૧૪,૮૦૦

પ્લાન્ટ પર ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિ અનુસાર ૧૫% લેખે ધસારાની જોગવાઈ કરો. કોન્ટ્રાક્ટર નફા-નુક્સાન ખાતાના નફાનો $\frac{૨}{૩}$ શરૂ ભાગ રોકડના ધોરણે જમા લે છે તેમ માનીને ૨૦૦૬ના વર્ષ માટેનું કરાર ખાતું, કરાર આપનારનું ખાતું તેમજ ચાલુ કામ ખાતું તૈયાર કરો. તા. ૩૧-૧૨-૦૬ના રોજ પાકા સરવૈયામાં ચાલુ કામ ખાતું દર્શાવો.

અથવા

- ૧ શ્રી મહેશ અને યોગેશ કોન્ટ્રાક્ટર તરીકે ભાગીદારીમાં ધંધો ચલાવે છે. તેઓ ૨૦ તરફથી કરાર નં.-૧૫૫ અંગે તા. ૩૧ ડિસે. ૨૦૦૬ના રોજ નીચેની માહિતી પૂરી પાડવામાં આવે છે :
- (૧) ટેન્ડરની કિંમત રૂ. ૫,૨૫,૦૦૦
 - (૨) કરારની કિંમત રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦

- (૩) કરારનું કામ શરૂ કર્યા તારીખ ૧લી મે ૨૦૦૩
- (૪) રકમ ચૂકવવાની શરતો આર્કિટેકટે વખતો વખત પ્રમાણિત કરેલ કામના ૭૫% રકમ અને કામ પુરુ થયે બાકીની રકમ.
- (૫) કરાર કરતી વખતે ડિપોઝીટ ભરી રૂ. ૫૦,૦૦૦.

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
પ્લાન્ટ કામ પર મોકલ્યો પગાર અને મજૂરી	૧,૦૦,૦૦૦	માલ સામગ્રી કરાર નં. ૨૬૭માં મોકલી	૨,૦૦૦
સ્ટોરમાંથી મોકલેલ માલ	૮,૦૦૦	માલ સામગ્રી સ્ટોક (૩૧-૧૨-૦૬)	૫,૦૦૦
કરાર માટે માલ સામગ્રી ખરીદી	૨૭,૫૦૦	પ્લાન્ટને મરામત	૩,૦૦૦
માલ સામગ્રી પાછી મોકલી	૫૦૦	કરાર અંગે રોકડા મળ્યા	૧,૫૦,૦૦૦
આડકતરા ખર્ચનો પ્રમાણસર ભાગ	૩,૦૦૦	પ્રમાણિત નહિ થયેલા કામની કિંમત	૫,૦૦૦

- (૧) સ્થાપત્ય નિષ્ણાતનાં પ્રમાણપત્ર મુજબની કિંમત પૈકી મળેલી રોકડના પ્રમાણમાં થયેલ નફાનો $\frac{૨}{૩}$ ભાગ નફા નુકસાન ખાતે લઈ જઈને તા. ૩૧-૧૨-૨૦૦૬ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું કરાર ખાતું બનાવો.
- (૨) ચાલુ કામ ખાતું બનાવો.
- (૩) ચાલુ કામ ખાતાની બાકી તા. ૩૧-૧૨-૦૬ના રોજ પાકા સરવૈયામાં દર્શાવો.
- (૪) યંત્રો પર ઘસારો ૧૨% લેખે ગણવાનો છે.

૨ એક કારખાનામાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગ A, B અને C છે. જ્યારે બે સેવા ૨૦ વિભાગ D અને E છે. માર્ચ ૨૦૦૬ના રોજ પૂરા થતા માસની વિગતો નીચે મુજબ છે :

પરોક્ષ મજૂરી	૧,૩૦૦
વીમો	૩,૩૦૦
કેન્ટીન ખર્ચા	૬,૦૦૦
વીજળી બત્તી	૨,૦૦૦
કારખાના મેનેજરનો પગાર	૧૮,૦૦૦
ભાડું વેરા	૫,૦૦૦

કામદાર વીમા યોજનામાં ફાળો..... ૬૫૦
 ઘસારો ૧૬,૫૦૦
 પાવર ૯,૦૦૦
 અન્ય વિગતો :

વિગત	A	B	C	D	E
વીજળીના પોઈન્ટ	૬	૫	૪	૩	૨
પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.	૪૫૦૦	૪૦૦૦	૨૯૦૦	૧૨૦૦	૪૦૦
યંત્રની કિંમત રૂ.	૭૨,૦૦૦	૪૮,૦૦૦	૩૬,૦૦૦	૧૨૦૦	૧૨૦૦
હોર્સ પાવર	૪	૬	૨	-	-
રોકેલ જગ્યા (ચો. ફૂટ)	૬૦૦	૪૦૦	૫૦૦	૩૦૦	૨૦૦
કારખાના મેનેજરે આપેલ સમયનું પ્રમાણ	૫	૪	૩	૨	૧
કામદારોની સંખ્યા	૫	૬	૪	૩	૨

સેવા વિભાગ D અને Eનો લાભ અન્ય વિભાગને નીચે મુજબ આપવાનો છે :

વિગત	A	B	C	D	E
વિભાગ D	૨૦%	૩૦%	૪૦%	-	૧૦%
વિભાગ E	૩૦%	૪૦%	૩૦%	-	-

શીરોપરી ખર્ચની ફાળવણી અને સેવા વિભાગના ખર્ચની ઉત્પાદન વિભાગ વચ્ચે ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

- ૨ અત્રી કલોક કંપનીમાં ઉત્પાદન વિભાગો X, Y, Z અને સેવા વિભાગ H છે. ૨૦ જેમાં દરરોજના ૮ કલાક લેખે મહિનાના ૨૫ દિવસ પૂરી હાજરીથી બધા ખાતા કામ કરે છે. ઉત્પાદન ખાતાનો કામદાર કલાક દર શોધો.
- કારખાના ભાડું.....રૂ. ૫૦૦ કામદાર કલ્યાણ ખર્ચરૂ. ૬૦૦
 પાવર.....રૂ. ૧૧૦૦ અન્ય ખર્ચરૂ. ૧૨૦૦
 સુપરવાઈઝર પગાર.....રૂ. ૨૦૦૦

અન્ય વિગતો :

વિભાગ	H	X	Y	Z
રોકેલ જગ્યા ચોરસ ફૂટ	૫૦૦	૬૦૦	૮૦૦	૬૦૦
કામદાર સંખ્યા	૧૦	૩૦	૪૦	૨૦
સુપરવાઈઝર પગાર	૨૦%	૩૦%	૩૦%	૨૦%
પાવર વપરાશ પ્રમાણ	૧૨	૧૦	૧૫	૧૮
અન્ય ખર્ચ પ્રમાણ	૧	૧	૨	૨
સેવા વિભાગે આપેલ સેવાનું પ્રમાણ	-	૫૦%	૩૦%	૨૦%

૩ (અ) શ્રી અંશ લિ.ની કર્મચારી વિભાગની ડિસેમ્બર-૦૬ માસની વિગતો ૧૦

નીચે મુજબ છે :

- (૧) શરૂઆતમાં કામદારોની સંખ્યા ૫૭૦
- (૨) અંતમાં કામદારોની સંખ્યા ૬૩૦
- (૩) છુટા થયેલ કામદારોની સંખ્યા ૧૮
- (૪) નિવૃત્ત થયેલ કામદારોની સંખ્યા ૨
- (૫) રાજીનામું આપી ગયેલ કામદારોની સંખ્યા ૪
- (૬) ખાલી જગ્યા પર લીધેલા કામદારોની સંખ્યા ૧૨
- (૭) વિસ્તરણ યોજનાને કારણે ડિસેમ્બર માસમાં નવા નિમાયેલ
કામદારોની સંખ્યા ૭૦

ઉપરોક્ત વિગતો પરથી વિવિધ પદ્ધતિ અનુસાર મજૂર ફેરબદલી દરની

ગણતરી કરો.

(બ) સમજાવો : મજૂર ફેરબદલી દર. ૫

અથવા

૩ (અ) મિત લિ. ના ઉત્પાદન વિભાગમાંથી નીચેની વિગતો લેવામાં આવી છે. ૧૦

કામદાર સંખ્યા ૫

મહિનાના કામકાજના દિવસો ૨૫

કામદારના એક દિવસના કામના કલાક ૮

લઘુતમ વેતન કલાકદીઠ ૨૦ રૂ.

માસના ઉત્પાદન એકમો ૬૨૫

એક એકમ ઉત્પાદન કરવાનો સમય ૨ કલાક

નીચેની પદ્ધતિથી એક કામદારનું વેતન શોધો :

(૧) હેલ્સી યોજના

(૨) રોવેન યોજના

(૩) સમય વેતન પ્રથા

(૪) કાર્ય વેતન પ્રથા.

(બ) જ્યદેવ પ્રમાણ સમયના ૮૦% સમયમાં એક કાર્ય પૂરું કરે છે. જે માટે ૫

તેને સમય વેતન કરતાં હેલ્સી યોજના મુજબ રૂ. ૨૦ વધુ મળે છે.

કલાકદીઠ વેતન દર રૂ. ૧૦ છે. રોવેન યોજના મુજબ કુલ વેતન અને

અસરકારક કલાકદીઠ વેતન શોધો.

૪ એક કંપની ત્રણ પ્રકારના માલસામાનનો વપરાશ કરે છે – A, B અને C જેની ૧૫

માહિતી નીચે મુજબ છે :

કાર્યો	એકમમાં	પુન:વરદી	કિંમત	માલ મેળવતા	વરદી	લઘુતમ
માલ	માલનો	જથ્થો	કિંગ્રા	લાગતો	સપાટી	જથ્થો
	વપરાશ	કિ.ગ્રા.	દીઠ	સમય	કિ.ગ્રા.	કિ.ગ્રા.
	કિ.ગ્રા.			અઠવાડિક		
A	૧૦	૧૦૦૦૦	૧	૧ થી ૩	૮૦૦૦	-
B	૪	૫૦૦૦	૩	૩ થી ૫	૪૭૫૦	-
C	૬	૧૦૦૦૦	૧.૫૦	૨ થી ૪	-	૨૦૦૦

અઠવારિક ઉત્પાદન ૧૭૫ થી ૨૨૫ સુધી બદલાતું રહે છે અને સરેરાશ ૨૦૦ એકમની આવે છે. તમારે નીચેની ગણતરી કરવાની છે :

- (૧) Aનો લઘુત્તમ જથ્થો
- (૨) Bનો ગુરુત્તમ જથ્થો
- (૩) Cનો પુનઃવરદી જથ્થો
- (૪) Aનો સરેરાશ સ્ટોક.

અથવા

- ૪ (અ) નીચેની માહિતી પરથી માલ ફેરબદલી દર તથા ફેરબદલી મુદત શોધો : ૧૦

વિગત	વસ્તુ-A	વસ્તુ-B
શરૂ સ્ટોક	૩૦,૦૦૦	૭૦,૦૦૦
ખરીદી	૧,૨૦,૦૦૦	૨,૦૫,૦૦૦
આખર સ્ટોક	૧૫,૦૦૦	૪૫,૦૦૦

- (બ) એક વસ્તુની વાર્ષિક જરૂરિયાત ૩૨૦૦ એકમોની છે. એકમદીઠ ૫

કિંમત રૂ. ૬ છે. વાર્ષિક વહન ખર્ચ ૨૫% છે. જો વરદી મૂકવાનો ખર્ચ રૂ. ૧૫૦ હોય તો નીચેની ગણતરી કરો :

- (૧) આર્થિક વરદી જથ્થો
- (૨) બે ઓર્ડર વચ્ચેનો સમયગાળો
- (૩) વર્ષ દરમિયાન કેટલા ઓર્ડર આપવા પડશે ?

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Answer all the questions in main answer book.
(3) Figures to the right indicate full marks.

- 1** Pari Construction Ltd. took a contract worth at Rs. **20**
50,00,000 on 1-1-05 to built a bridge. Contractee will have
to pay cash 75% of work certified and remaining amount will
be paid after the completion of the work.

Contract starts on 1st Jan. 2005 and following details
given for Contract Account for 31st Dec. 2005.

Cash received from contractee on 31-12-05

(75% of work certified)..... 10,12,500

Work uncertified on 31-12-05 91,500

Material at site on 31-12-05 27,000

Plant at site on 31-12-05

(After depre.)..... 76,500

Outstanding wages due but unpaid on 31-12-05 5,200

Reserve profit for year 2005..... 75,000

Following particulars are available for years ended on
31-12-06

Materials issued 5,00,000

Materials issued to another contract 96,000

Materials received from another contract 2,95,000

Proportionate overhead expenses of contract..... 1,35,000

Materials return to stores	9,800
Material stolen from contract site (cost price).....	8,200
Materials sold (cost Rs. 20,400).....	24,000
Wages paid	2,51,400
Other expenses	35,400
Other plant issued on 1-9-06	36,000
Work certified on 31-12-06	32,00,000
Work uncertified on 31-12-06	75,000
Material at site on 31-12-06	71,775
Due but unpaid wages on 31-12-06	14,800

Provide depreciation on plant @ 15% p.a. as per reducing

balancing method. Contractor transferred $\frac{2^{rd}}{3}$ Profit on cash

basis to Profit and Loss Account.

Prepare Contract Account, Contractee Account and Work in progress Account for the year 2006. Show the Work-in-progress Account's in Balance Sheet as on 31-12-06.

OR

- 1** Shree Mahesh and Yogesh run their business on **20**
partnership base. The following details have been given by
them for Contract No. 155 on 31st Dec. 2006.
- (1) Tender Price Rs. 5,25,000
 - (2) Contract Amount Rs. 5,00,000
 - (3) Contract work started on 1st May 2003
 - (4) Condition of payment : 75% amount of work certified by architect and remaining amount will be paid after work completion of the work.

(5) Deposit paid at the time of contract Rs. 50,000.

Particulars	Rs	Particulars	Rs.
Plant issued on site	1,00,000	Materials issued to Contract	
Salary and wages	98,000	No. 267	2,000
Materials issued from stores	8,000	Materials stock (31-12-06)	5,000
Materials purchased for		Plant repairing	3,000
contract	27,500	Cash received for contract	1,50,000
Materials return	500	Value of work not certified	5,000
Proposed net overhead			
expenses	3,000		

- (1) Prepare Contract Account for the year ended on 31st Dec., 2006 after $\frac{2}{3}$ portion of profit transferred to Profit & Loss Account on proportionate profit on cash basis as per certificate issued by architect.
- (2) Prepare Work-in-progress Account.
- (3) Show the balance on 31-12-06 of work - in - progress Accounts in Balance Sheet.
- (4) Depreciation charged on plant at 12%.

2 In a factory A, B and C are production departments **20**
and D and E are service department. Following are the
details for March 2006 :

	Rs.
Indirect Labour	1,300
Insurance	3,300

Canteen Exp.	6,000
Lighting	2,000
Factory Manager's salary	18,000
Rent and Taxes	5,000
ESI contribution	650
Depreciation	16,500
Power	9,000

Other informations :

Particulars	A	B	C	D	E
Light Points	6	5	4	3	2
Direct Labour Rs.	4500	4000	2900	1200	400
Value of plant Rs.	72,000	48,000	36,000	1200	1200
Horse power	4	6	2	-	-
Space occupied (sq. ft)	600	400	500	300	200
Proportion of time spent by manager	5	4	3	2	1
No. of employees	5	6	4	3	2

Expenses of D and E are to be distributed as under

Particulars	A	B	C	D	E
Dept. D	20%	30%	40%	-	10%
Dept. E	30%	40%	30%	-	-

Prepare Statement showing apportionment of indirect expenses to production departments.

OR

- 2 Atri Clock Co. have production department X, Y, Z and service department H. Following figures are available for one month of 25 days of 8 hours each. All these departments work for all days with full attendance. Calculate labour hour rate for X Y Z departments. **20**

Factory RentRs. 500 Labour welfare exp. Rs. 600
 PowerRs. 1100 Miscellaneous exp...Rs. 1200
 Supervisor's salaryRs. 2000

Other details :

Department	H	X	Y	Z
Area occupied (sq. feet)	500	600	800	600
Number of workers	10	30	40	20
Supervisor's salary	20%	30%	30%	20%
Power consu. ratio	12	10	15	18
Miscellaneous exp. ratio	1	1	2	2
Contribution of Service Department	—	50%	30%	20%

- 3 (a) From the records for Ansh Ltd. following details are available for Dec. 2006. **10**

- (1) No. of workers at beginning of the month 570
 (2) No. of workers at end of the month 630
 (3) No. of employees releaved 18
 (4) No. of employees retired 2
 (5) No. of employees resigned 4

- (6) No. of employees appointed on existing post..... 12
- (7) No. of employees newly appointed due to
expansion programme..... 70

Calculate Labour Turnover Rate by various methods.

- (b) Explain : Labour Turnover Rate. 5

OR

- 3** (a) The following information have been received **10**

from the production department of Meet Ltd.

No. of workers..... 5

Monthly working days 25

No. of working hours per day for each worker 8

Minimum wages per hour..... Rs. 20

Production units in the month 625

Production time per unit 2 hours

Calculate wages of one worker by following method

- (1) Halsey Plan
- (2) Rowan Plan
- (3) Time Wages
- (4) Piece Wages.

- (b) Jaydev takes 80% of standard time to complete 5

a Job, for it he gets Rs. 20 more under Halsey plan than time wages system.

Rs. 10 is per hour rate of wages. Find out total wages and per hour rate of wages as per the Rowan plan.

- 4 A company uses three types of materials A, B and C 15
 following are the information of it.

Raw Materials	Consumption (kg.)	Re-order quantity (kg)	Price per kg	Weekly period for delivery	ordering level (kg).	Minimum quantity (kg)
A	10	10000	1	1 to 3	8000	-
B	4	5000	3	3 to 5	4750	-
C	6	10000	1.50	2 to 4	-	2000

Weekly production changes between 175 to 225 units, and its average is of 200 units. Find out the following levels :

- (1) Minimum levels of 'A'
- (2) Maximum levels of 'B'
- (3) Re-ordering level of 'C'
- (4) Average stock of 'A'

OR

- 4 (a) From the following particulars find out Material 10
 Turnover Rate and Turnover Period.

Particulars	Material-A	Material-B
Opening stock	30,000	70,000
Purchase	1,20,000	2,05,000
Closing stock	15,000	45,000

- (b) Annual requirement of quantity of a product is 5
 3200 units. Cost per unit is Rs. 6. Annual carrying cost 25%. If cost of placing an order is of Rs. 150, calculate following :

- (1) Economic order quantity
 - (2) Time period between two orders
 - (3) How many times (Nos.) the orders might be placed during the year ?
-